
Utvalg vil ha 440 nye studieplasser på medisin

AKTUELT I FORENINGEN

TOR MARTIN NILSEN

tor.martin.nilsen@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling

VILDE BAUGSTØ

vilde.baugsto@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling

– Dette er et stort steg i riktig retning. Legeforeningen mener at 85 prosent av legene vi trenger bør utdannes i Norge. Vi er derfor glade for at rapporten konkluderer med at antallet studieplasser i medisin bør økes betydelig, sier president Marit Hermansen.

– Det må være en bedre balanse mellom utdanningssystemets kapasitet og det reelle behovet for leger, understreker Marit Hermansen, president i legeforeningen. Foto: Arne Vatnøy/Legeforeningen.

I 2017 oppfordret Legeforeningen Kunnskapsdepartementet til å se på hvordan man kan øke antall studieplasser på medisin i Norge. Etter et vedtak i Stortinget året etter, ble Grimstad-utvalget satt ned for å utrede blant annet dette.

Det er Hilde Grimstad, professor i allmennmedisin og atferdsmedisin ved NTNU, som har ledet utvalget. Rapporten skal nå ut på høring.

Utvalget anbefaler at Norge på kort sikt bør kunne utdanne 80 prosent av de legene det er behov for, noe som tilsvarer totalt 1076 studieplasser. Det er i dag til sammen 636 studieplasser på medisin. Dette er ikke i nærheten av å dekke landets behov for leger. I dag studerer nær 47 prosent av alle norske medisinstudenter i utlandet, mens rundt 60 prosent av legene som jobber i Norge har studert ved norske universiteter.

– Det må være en bedre balanse mellom utdanningssystemets kapasitet og det reelle behovet for leger. Norge bør i større grad være selvforsynte, og for å oppnå dette er utvalgets anbefaling en god og viktig start, sier president i Legeforeningen Marit Hermansen.

– Vil sende et tydelig signal

Øystein Ohr, leder for Norsk medisinstudentforening (Nmf), er også godt fornøyd med utredningen.

– Utvalget har gjort en god og grundig jobb. De har lyttet til innspill, og vi er fornøyd med anbefalingene. Mangel på helsepersonell er en stor helseutfordring på verdensbasis, og Norge forplikter seg gjennom WHO-koden til å ta ansvar for å utdanne sitt eget helsepersonell. En kraftig økning av antall studieplasser vil sende et tydelig signal om at Norge tar dette ansvaret på alvor, sier Ohr.

WHOs kode om internasjonal rekruttering av helsepersonell, anbefaler at alle land bør bygge opp en bærekraftig helsepersonell-styrke selv.

Fokus på allmennmedisin

Rapporten anbefaler også å ta hele landet i bruk i utdannelsen av medisinstudenter. Det betyr at mer av praksisen må skje i kommunehelsetjenesten.

– Det kan føre til et økt fokus på allmennmedisin. Med den pressede fastlegesituasjonen vi har i dag, tror jeg det kan være positivt å gi studentene gode erfaringer og mulighet til å oppleve mestring i allmennmedisin. Ny retningslinje for kompetanse etter endt medisinstudium kommer også med en sterk anbefaling om mer praksis i kommunehelsetjenesten, påpeker Ohr.

Rapporten skisserer et forslag til opptrappingsplan, med anbefaling om at økningen i antall studieplasser skal være fullført så snart som mulig og senest innen høsten 2027. Øystein Ohr mener opptrappingsplanen og forslagene Grimstad-utvalget kommer med i rapporten, er gjennomførbare.

– De er lagt til et realistisk nivå. Dersom dette ikke følges opp, er ikke det fordi tiltakene er urealistiske, men fordi det mangler politisk vilje. Der mener jeg vi i Nmf og Legeforeningen har en viktig rolle sammen som pådrivere for å sikre at rapporten fører til politisk handling. Det er viktig både for å sikre kapasitet, men også videreutvikle kvaliteten i norsk medisineddannning, sier han.

Lavt ambisjonsnivå

Grimstad-utvalget peker på at Helse Sør-Øst har det største potensialet for økning ut ifra dagens antall studieplasser per 100 000 innbyggere.

– Til tross for at opptrappingsplanen innebærer en betydelig økning av studieplassene ved UiO, er det fortsatt i region Helse Sør-Øst at det er et potensiale for ytterligere økning, heter det i rapporten.

Utvalget trekker også frem at sammenlignet med land som Danmark og England, skiller Norge seg kraftig ut ved å ha så lavt ambisjonsnivå for utdanning av egne leger. Det legges til at Sverige nylig har tatt grep for å øke egen utdanningskapasitet i medisin.

Rapport om kostnadene

På vegne av Grimstad-utvalget, har Oslo Economics utarbeidet en rapport om kostnadsvirkninger ved økning av studieplasser i Norge. De har blant annet sett på hva det koster å la nyutdannede leger vente på LIS1-stilling.

– Det er interessant å merke seg at Oslo Economics beregner en ventekostnad på nærmere 125 millioner kroner årlig. Dette underbygger viktigheten av Legeforeningen og Nmfs politikk om å få på plass 200 flere LIS1-stillinger så snart som mulig, avslutter Øystein Ohr.

Publisert: 4. november 2019. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 9. september 2026.